

Врз основа на член 22 став 1 од Законот за спречување корупцијата и судирот на интереси („Службен весник на Република Македонија“ бр. 12/19), член 40 став 3 од Деловникот за работа на Државната комисија за спречување на корупцијата, постапувајќи по предмет оформлен по пријава поднесена од познат подносител, Државната комисија за спречување на корупцијата (во натамошниот текст ДКСК), на 94-тата седница одржана на 13.10.2023 година ја донесе следната

ОДЛУКА

Постапката по предметот со број 12-3981/1 од 21.08.2019 година, оформлен по доставена пријава со наводи за незаконитости во постапки пред правосудни органи и наводи за злоупотреби при вршење на стопански риболов во Охридското Езеро, **СЕ ЗАПИРА**.

Во однос на наводите за незаконитости во постапки пред правосудни органи во кои подносителот на пријавата бил учесник, ДКСК утврди дека нема елементи за надлежно постапување од причина што во истите не се содржани јасни укажувања за незаконити или недозволиви дејствија на службените лица при вршењето на јавните овластувања и службената должност.

Во однос на наводите за злоупотреби при вршење на стопански риболов во риболовното подрачје Охридско Езеро, ДКСК утврди дека нема елементи за натамошно постапување од причина што за предметниот случај веќе постапиле други надлежни органи.

За стекнатите сознанија за околности кои се поврзани со утврдената фактичка состојба во кои се идентификувани слабости од кои произлегуваат ризици од корупција и други злоупотреби, а во однос на кои ДКСК нема надлежност да постапува, да се достави известување до Заменикот на Претседателот на Владата задолжен за политики за добро владеење.

До Инспекцискиот совет да се достави барање за натамошно постапување – испитување на работата на државниот инспектор за земјоделство во областа на рибарството и аквакултурата /// при изготвувањето на Информацијата број /// од /// година и при вршењето на инспекциските надзори кои претходеле на изготвувањето на истата.

До Советот на јавни обвинители да се достави барање за натамошно постапување – испитување на јавнообвинителското постапување во предмет РОбр./// на ОЈО ///, предмет КОбр./// на ОЈО /// и предмет КОбр./// на ОЈО ///, во чии рамки биле преземени дејствија од страна на ПС за ГН ///-///.

До Министерството за транспорт и врски да се достави известување за слабостите и ризиците за кои се стекнати сознанија во текот на постапувањето по предметот, за кои ДКСК не е надлежна да постапува, а заради преземање на дејствија од надлежност на Министерството.

До Министерството за животна средина и просторно планирање да се достави копија од прибавените акти во кои се содржани експертски анализи и аспекти поврзани со

состојбата на рибниот фонд во Охридското Езеро, со цел да се преземат дејствија во насока на оцена на потребата од давање на рибите под концесија согласно одредбите на Законот за рибарство и аквакултура.

Предметот со број 12-3981/1 од 21.08.2019 година да се затвори и да се архивира.

Одлука на ДКСК во деперсонализирана форма да се објави на веб страницата на Државната комисија во рок од 5 (пет) дена од донесувањето.

Образложение

Од страна на познат подносител на ден 21.08.2019 година поднесена е пријава со наводи за незаконитости во постапки пред правосудни органи и наводи за злоупотреби при вршење на стопански риболов во Охридското Езеро и оформен е предмет број 12-3981/1 од 21.08.2019 година.

Во првиот дел од пријавата, со наведување на непрецизни информации, без посочување на конкретни лица и настани, изразено е сомневање за наводно непостапување на адвокати и службени лица – вработени во правосудни органи и на јавен обвинител, на барање на странка која била учесник во неколку постапки кои немаат меѓусебна поврзаност.

Во другиот дел од пријавата, подносителот – поранешен вработен во ///, изнесува наводи за непријавен улов на разни видови риба на Охридското Езеро извршен со дејствија преземени од страна на концесионерот - правно лице во сопственост на лицето ///.

Во однос на наводите за незаконитости во постапки пред правосудни органи во кои подносителот на пријавата бил учесник, ДКСК утврди дека истиот изразува нездадоволство од постапување на адвокати, на службени лица – вработени во правосудни органи и од работата на јавен обвинител чиј идентитет е нецелосно наведен. Во пријавата не се наведени ниту конкретни постапки ниту наводите поради кои подносителот се обратил до наведените страни. Имено, подносителот до ДКСК ги доставил копија од документација поврзана со правата од неговиот работен однос и други права кои произлеголе од престанокот на работниот однос поради структурални, економски или слични промени кај субјектот во кој работел. Дополнително, доставил и копија од документација од повеќе меѓусебно неповрзани постапки пред правосудни органи, коресподенција со извршители и правосудни органи, копија од документација за присилна наплата и копија од документација за потврда за прием.

Следствено, со оглед на тоа што наводите и укажувањата за незаконити или недозволиви дејствија на службените лица во постапките пред правосудните органи не се јасни, ДКСК оцени дека нема елементи за надлежно постапување.

Заради проверка на наводите од пријавата кои се однесуваат на непријавен улов на разни видови риба на Охридското Езеро и заради утврдување на фактичката состојба, ДКСК изврши увид во јавно достапни податоци и информации и во податоци и информации достапни на ДКСК и достави барања за прибирање податоци и информации до Државниот йнспекторат за земјоделство, до Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, до ЈНУ „Хидробиолошки завод“ – Охрид, до Координативното тело за контрола, надзор и следење на состојбата со риболовот и заштитата на рибите во

Охридското Езеро при Владата на Република Северна Македонија и до Министерството за внатрешни работи.

Врз основа на извршениот увид во јавно достапните податоци и информации, во податоците и информациите достапни на ДКСК и во документацијата доставена на барање на ДКСК, утврдена е следната фактичка состојба:

По доставен записник од Државниот инспекторат за земјоделство до Владата на Република Северна Македонија со содржан предлог за раскинување на концесијата на риболовното подрачје Охридско Езеро поради констатирани неправилности, во јануари 2020 година бил раскинат договорот за концесија на риболовното подрачје Охридско Езеро склучен со правното лице ///.

Во Информација број /// од /// година - документ составен од страна на државниот инспектор за земјоделство во областа на рибарството и аквакултурата /// која од страна на Државниот инспекторат за земјоделство на ДКСК ѝ беше посочена како основа за раскинување на наведениот договор, се содржани опсежни наоди кои произлегуваат од инспекциски надзори кои од страна на инспекторот биле извршени во периодот од август до декември 2019 година.

Наодите содржани во посочената Информацијата упатуваат на следното: концесионерот не вршел навремена и целосна физичка заштита на рибите од риболовното подрачје Охридско Езеро - ангажманот на рибочуварите бил само за целите на формално-правно исполнување на обврските од Договорот за концесија; неприложување на веродостојни докази дека концесионерот ги обележал специфичните локации за мрест на рибите; неможност за утврдување дали правилно се следи состојбата на водата и рибите со цел заштита од загадување и помор; ловење риба од страна на непријавени рибари или рибари пријавени на дополнително работно време; нецелосност и неточност на евидентијата на уловената риба, која не кореспондира со реалната количина на уловена риба; неспроведување на мерките предвидени со риболовната основа и годишниот план преку ловење на места кои се забранети за риболов во период на забрана за мрест на охридска пастрмка и белвица; ловење на риби под одредена големина; неизвршено порибување согласно Договорот за концесија; вршење на стопански риболов со необележани кајчиња од страна на рибари ангажирани од концесионерот.

Во Информацијата број /// од /// година државниот инспектор за земјоделство констатирал повреда на конкретни одредби од Законот за рибарство и аквакултура, од Договорот за концесија на риби за вршење на стопански риболов на риболовното подрачје Охридско Езеро бр./// од /// година и од Договорот за концесија на риби за организирање рекреативен риболов на рекреативната зона Охридско Езеро бр./// од /// година. За констатираните неправилности кои се содржани во Информацијата биле запознаени Државниот инспекторат за земјоделство и Министерството за земјоделство.

Поради утврдените неправилности, од страна на Владата на нејзината 4-та седница одржана на 21.01.2020 година бил усвоен предлогот за еднострани раскин на договорот за концесија на риби за вршење на стопански риболов на риболовното подрачје „Охридско Езеро“ број /// од /// година, и предлогот за еднострани раскин на договорот за концесија на риби за организирање рекреативен риболов на рекреативната зона „Охридско Езеро“ број /// од /// година.

Покрај раскинување на договорот за концесија од страна на Владата на Република Северна Македонија врз основа на информација од МЗШВ, а по доставен записник со предлог за раскинување на концесијата заради констатирани неправилности од ДИЗ, субјектот ///, со решение донесено од министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство бил исклучен од сите идни постапки за доделување концесија на риби во период од три години.

Од досега изнесеното во однос на наводите за злоупотреби при вршење на стопански риболов утврдивме дека истите се потврдуваат - по повеќекратно извршени надзори од страна на државен инспектор за земјоделство, до Инспекторатот била доставена информација со содржани констатации за незаконитости при исполнувањето на одредбите од Договорот за концесија на Охридското Езеро, но и констатации за сериозни повреди на Законот за рибарство и аквакултура. Следствено, врз основа на Информацијата, Владата во јануари 2020 година го раскинала договорот. Оттаму, произлегува дека во врска со случајот веќе постапиле други надлежни органи заради што ДКСК нема елементи за натамошно постапување.

Во текот на постапувањето по предметот ДКСК стекна сознанија за околности кои се поврзани со утврдената фактичка состојба, во кои се идентификувани слабости од кои произлегуваат ризици од корупција и други злоупотреби. Имено,

- во постапки спроведени по објавен повик за доделување на концесија на рибите за организирање рекреативен риболов на рекреативната зона Охридско Езеро и објавен повик за доделување концесии на рибите за вршење стопански риболов на риболовното подрачје Охридско Езеро, донесени се одлуки за избор на најповољна понуда за доделување на концесија на правно лице - ///, кое правно лице е основано во март 2021 година како микро субјект со основна дејност 46.90 неспецијализирана трговија на големо, на адреса која се поистоветува со адресата на сопственикот и управител, и кое во мај 2022 година на истата адреса регистрирало подружница со дејност 03.12 Риболов во слатководни води. Со избраниот концесионер заклучно со 10.10.2023 година сè уште не е потпишан договор, од причина што истиот против одлуките за избор донесени во рамки на секоја од постапките поднел жалби до Државната комисија за жалби по јавни набавки, коишто жалби во јули 2023 година биле одбиени, по што против овие Решенија поднел тужби пред Управниот суд кој во септември 2023 година донёл решенија со кои тужбените барања биле одбиени како неосновани.
- во октомври 2020 година Министерството за животна средина и просторно планирање издало мислење дека може да се продолжи со доделување концесија за стопански риболов освен за салмонидните видови охридска пастрмка и белвица за риболовното подрачје Охридско Езеро, дека може да се додели концесија за рекреативен риболов за истото рекреативно подрачје и дека може да се организира стопански риболов за дел од краповидните видови, особено плашица, за кои треба да се изработи анализа за количества на дозволен улов на риби по видови.

- риболовната основа, која во Законот за рибарство и аквакултура е дефинирана како стручна студија со која се определува начинот на стопанисување со рибите во одредена риболовна вода, е значајна за користењето на рибите од риболовните подрачја за вршење стопански риболов, за кои со одредбите на Законот за рибарство и аквакултура е предвидено дека на користење се доделуваат по пат на концесија. Активностите поврзани со постапката за доделување на рибите под концесија биле започнати во време кога била важечка риболовната основа за периодот 2017-2022 година. Во декември 2022 година, од страна на заеднички прекуграничен експертски тим составен од експертска Работна група формирана со Решение на Владата на Република Северна Македонија и меѓуинституционален експертски тим од Република Албанија, изработен е Стратегиски план за рехабилитација на природното и културното наследство на Охридскиот регион (2023-2030). Стратегискиот план е изработен по донесена Одлука од 44-тата сесија на Комитетот за светско наследство, според која земјите-членки Република Северна Македонија и Република Албанија треба да изготват Стратегиски план за рехабилитација на природното и културното наследство на Охридскиот регион, кој ќе содржи акциски план со мерки за имплементација во даден временски рок, а кои целосно ќе се темелат и врз препораките од Реактивните мониторинг мисии на УНЕСКО од 2017 и 2020 година. Во Стратегискиот план, со цел воспоставување ефективен систем за заштита и управување со природното и културното наследство во Охридскиот регион, предложена е следната активност: Целосна забрана за улов на клучни приоритетни рибни видови со посебен акцент на пастрмка и белвица сè додека не се воспостават вијабилни популации. Притоа, поставен индикатор за исполнетост на активноста е Изработена риболовна основа за Охридско Езеро со забрана за улов на клучни видови на риби. При завршувањето на постапката за избор на концесионер во 2023 година, нема донесена Риболовна основа за риболовна вода Охридско Езеро и слив на Охридско Езеро за периодот 2023-2028 година.
- во извештај на ЈНУ „Хидробиолошки завод“ – Охрид изработен во ноември 2020 година е укажано на неопходност од изработка на нов начин за заштита и управување со рибите од Охридското Езеро и нов модел на искористување на истите, при што е потенцирано дека постоечката риболовна основа не е соодветна. Следствено, изразено е мислење дека рибите од Охридското Езеро не треба да се доделуваат под концесија до моментот на стекнување прецизни сознанија за состојбите по однос на сите видови риби и нивните интеракциски односи. Во извештајот е укажано на недостаток и неиздвојување на финансиски средства за истражувања поврзано со состојбата на рибите, на административни потешкотии и на различни аспекти на неусогласеност на регулативата и на институционалните надлежности во врска со процесот на порибување на езерото.
- во периодот од 2019 до 2023 година во Охридското Езеро не е извршен вештачки мрест и порибување со пастрмка. ЈНУ „Хидробиолошки завод“ – Охрид причините за истото ги лоцира во неусогласеноста на регулативата и на институционалните надлежности, како и во неусогласеност на природните услови (биологијата на видот) со долготрајноста на постапките за јавни набавки.

- со цел заштита на рибниот фонд во Охридското Езеро по раскинувањето на договорот за концесија на риби за вршење на стопански риболов и на договорот за концесија на риби за организирање рекреативен риболов во 2020 година, а со оглед на тоа што во 2020 година била донесена одлука за распишување на избори за пратеници во Собранието и согласно одредбите на Изборниот законик и ЗСКСИ постоело ограничување во тој период да се распишуваат јавни огласи за концесија на добрата од општ интерес, врз основа на заклучок на Владата на Република Северна Македонија, од страна на министерот за земјоделство било формирало Координативно работно тело за контрола и надзор и следење на состојбата со риболовот и заштита на рибите во Охридското Езеро. Во Координативното тело биле номинирани претставници на МЗШВ, МВР-Езерска полиција Охрид, Регионалниот центар при МВР Струга, МТВ – Капетанија на пристаништа – Охрид, Државниот инспекторат за земјоделство, Општина Охрид и Општина Струга. Неговата основна задача била да ги следи состојбите и да организира контрола и надзор, со преземање на соодветни мерки и разрешување на проблемите во рамките на надлежностите на органите и институциите кои партиципираат во истото. По иницијатива на Координативното тело, од страна на институциите од кои во истото членувале претставници биле спроведени активности, за што била информирана Владата.

Во текот на постапувањето по предметот ДКСК стекна сознанија дека Регионалниот центар – /// при Одделот за /// на Министерството за внатрешни работи при извршувањето на своите надлежности утврдил незаконитости поврзани со вршењето на риболовната дејност на територијата на Охридското Езеро, за што биле известени ОЈО /// и ОЈО /// како надлежни јавни обвинителства. Во текот на постапувањето по предметот ДКСК стекна сознанија за неправилности во водење на кривична постапка во рамки на предмет оформлен од страна на ОЈО ///, и за тенденциозно постапување во рамки на истрага по предмет оформлен од страна на ОЈО /// (предмет РОБр./// на ОЈО /// распределен кај ЈО ///, предмет КОБр./// на ОЈО /// и предмет КОБр./// на ОЈО ///).

Во текот на постапувањето по предметот ДКСК стекна сознанија и за околности кои упатуваат на слабости во контролата на пловните објекти и мотори, како и за слабости кои произлегуваат од дефинираните услови за впишување на пловни објекти во регистарот за пловни објекти и издавањето на пловидбени дозволи.

Врз основа на погоре наведеното, ДКСК го утврди следното:

Во однос на наводите од пријавата врз чија основа е оформлен предметот со број 12-3981/1 од 21.08.2019 година кои се однесуваат на незаконити или недозволиви дејствија на службените лица во постапките пред правосудните органи, ДКСК оцени дека нема елементи за надлежно постапување.

Во однос на наводите од пријавата врз чија основа е оформлен предметот со број 12-3981/1 од 21.08.2019 година кои се однесуваат на злоупотреби при вршење на стопански риболов во Охридското Езеро, ДКСК утврди дека истите се потврдуваат, при што

произлегува дека во врска со случајот веќе постапиле други надлежни органи заради што ДКСК нема елементи за натамошно постапување.

Во однос на околностите за кои ДКСК стекна сознанија во текот на постапувањето по предметот, кои се поврзани со утврдената фактичка состојба и во кои се идентификувани слабости од кои произлегуваат ризици од корупција и други злоупотреби, ДКСК го констатираше следното:

Во врска со раскинувањето на Договорот за концесија на риби за вршење на стопански риболов на риболовното подрачје Охридско Езеро и Договорот за концесија на риби за организирање рекреативен риболов на рекреативната зона Охридско Езеро, двата од август 2019 година, освен дејствијата преземени во насока на раскинување на договорот за концесија и во насока на исклучување на правниот субјект /// од сите идни постапки за доделување на концесија на риби во период од три години, не биле преземени други дејствија.

ДКСК цени дека раскинувањето на договорот за концесија и исклучувањето од сите идни постапки за доделување концесија како единствени расположливи санкции за сторени сериозни повреди на одредбите од Законот за рибарство и аквакултура несоодветно ја адресираат предизвиканата штета на природните ресурси и дека тоа значајно влијае на ризикот од корупција во постапките за доделување на концесија на риби и во спроведувањето на обврските од договорите за концесија.

Согласно член 15-а од Законот за Државниот инспекторат за земјоделство, во согласност со закон, заради отстранување на утврдените неправилности, инспекторот има право и обврска на субјектот на надзорот: 1) да му укаже на утврдените неправилности и да определи рок за нивно отстранување; 2) да му нареди да преземе соодветни мерки и активности во рок кој ќе го определи инспекторот; 3) привремено да му забрани вршење на дејност, професија или должност; 4) привремено да му одземе предмети и средства со кои е сторено кривичното дело или прекршокот во согласност со закон; 5) да му поднесе барање за поведување прекршочна постапка и 6) да му поднесе кривична пријава или да поведе друга соодветна постапка.

Со оглед на тоа што државниот инспектор за земјоделство којшто ја составил Информацијата број /// од /// година посочена како основа за раскинување на Договорот за концесија на риби за вршење на стопански риболов на риболовното подрачје Охридско Езеро и Договорот за концесија на риби за организирање рекреативен риболов на рекреативната зона Охридско Езеро не поднел кривична пријава и не повел соодветна постапка, ДКСК смета дека постојат услови до Инспекцискиот совет да достави барање за натамошно постапување – испитување на работата на државниот инспектор за земјоделство во областа на рибарството и аквакултурата /// при изготвувањето на Информацијата број /// од /// година и при вршењето на инспекциските надзори кои претходеле на изготвувањето на истата, при кое постапување ќе биде земено предвид и непостапувањето согласно член 15-а од Законот за Државниот инспекторат за земјоделство.

Во однос на активностите што биле преземени од страна на повеќе државни институции по раскинувањето на договорот за концесија на риби за вршење на стопански риболов и на договорот за концесија на риби за организирање рекреативен риболов во

Адреса: ул. Пресвета Богородица број 3, 1000 Скопје - Република Северна Македонија
Adresa: tr. Presveta Bogorodica nr.3, 1000 Shkup - Republika e Maqedonise se Veriut

email: contact@dksk.org.mk

тел/тел: +389 233248930

<https://www.dksk.mk>

2020 година, првенствено активностите што биле инициирани од Координативното работно тело за контрола и надзор и следење на состојбата со риболовот и заштита на рибите во Охридското Езеро, а спроведени од страна на институциите од кои во истото членувале претставници, ДКСК смета дека спроведувањето на активности за контрола и надзор и следење на состојбата со риболовот и заштита на рибите во Охридското Езеро без да се земат предвид организацискиот капацитет и расположливите ресурси на институциите не само што не овозможува ефикасно исполнување на целта, туку го зголемува и ризикот од бројни злоупотреби.

ДКСК смета дека донесувањето на Одлука за започнување постапка за доделување на концесија на рибите и покрај презентираните укажувања на надлежните институции упатува на ризик од злоупотреба. Тргнувајќи од ваквите околности, а имајќи го предвид и непостоењето на Риболовна основа за риболовна вода Охридско Езеро и слив на Охридско Езеро за периодот 2023-2028 година, невршењето на вештачки мрест и порибување со пастрмка и мислењето на Министерството за животна средина и просторно планирање од октомври 2020 година, ДКСК смета дека постојат услови за утврдените слабости и ризици во текот на постапувањето по предметот да го извести Заменикот на претседателот на Владата задолжен за политики за добро владеење, а до Министерството за животна средина и просторно планирање да ги достави прибавените акти во кои се содржани експертски анализи и аспекти поврзани со состојбата на рибниот фонд во Охридското Езеро, со цел да се преземат дејствија во насока на оцена на потребата од давање на рибите под концесија согласно одредбите на Законот за рибарство и аквакултура.

Во однос на стекнатите сознанија за околности кои упатуваат на слабости во контролата на пловните објекти и мотори, за слабости кои произлегуваат од дефинираните услови за впишување на пловни објекти во регистарот за пловни објекти и издавањето на пловидбени дозволи и за други околности, со оглед на тоа што ДКСК не е надлежна во врска со истото да постапува, ДКСК смета дека постојат услови до Министерството за транспорт и врски да се достави известување за слабостите и ризиците, заради преземање на дејствија од негова надлежност.

Во однос на наводите за неправилности во водење на кривична постапка во рамки на предмет оформен од страна на ОЈО ///, и за тенденциозно постапување во рамки на истрага по предмет оформен од страна на ОЈО /// (предмет РОБр./// на ОЈО /// распределен кај ЈО ///, предмет КОБр./// на ОЈО /// и предмет КОБр./// на ОЈО ///), ДКСК до Советот на јавни обвинители ќе достави барање за натамошно постапување.

Врз основа на сето горенаведено, ДКСК одлучи како во диспозитивот на оваа одлука.

Доставено до:

- подносетелот на пријавата

Изработил: А.Р.
Одобрил: Б.И.

Адреса: ул. Пресвета Богородица број 3, 1000 Скопје - Република Северна Македонија

Adresa: rr. Presveta Bogorodica nr.3, 1000 Shkup - Republika e Maqedonisë së Veriut

email: contact@dkck.org.mk

тел/tel: +389 2 3248 930

<https://www.dkck.mk>